

หลากหลายคำจีนกับวัฒนธรรมแห่งความรัก

เกตมาตุ ดวงมณี*

พระอาจารย์มิตซูโอะ คเวสโก ชาวญี่ปุ่นได้กล่าวไว้ว่า “ชีวิตคือความรัก ความรักคือชีวิต ความรักสร้างชีวิต ความรักคืออาหารใจ ความรักหล่อเลี้ยงจิตใจมนุษย์ ชีวิตที่ปราศจากความรัก ไม่ใช่ชีวิต ความสุขของชีวิตเกิดจากความรัก ความทุกข์ของชีวิต ก็เกิดจากความรักเช่นกัน”

จากข้อความข้างต้นจะเห็นได้ ความรักคือสิ่งสำคัญที่สุดในชีวิตคนเรา เราคงไม่สามารถหลีกเลี่ยงหรือปฏิเสธคำว่า “รัก” ได้ ชีวิตคนเราเริ่มสัมผัสความรักได้ตั้งแต่ออยู่ในท้องแม่ อาหารถ่ายทอดจากแม่สู่ลูกผ่านทางสายสะดือ หรือแม้แต่ช่วงเวลาสุดท้ายของชีวิตก็สามารถสัมผัสความรักจากคนรอบข้างได้เช่นกัน ทุกคนต้องเคยได้สัมผัสความรู้สึกของคำนี้ ไม่ว่าจะแบบสมหวังหรือผิดหวัง สุขหรือทุกข์ ไม่ว่าจะเป็ความรักแบบพ่อแม่พี่น้อง เพื่อนฝูง ครูบาอาจารย์หรือแม้แต่ความรักแบบชายหญิง โดยเฉพาะความรักของหนุ่มสาวเป็นความรักที่ร้อนแรง หวานละมุน และน่าหลงใหล ดังนั้นผู้เขียนจึงตั้งใจที่จะเขียนบทความนี้ในแง่มุมของความรักแบบหนุ่มสาวในฐานะที่เป็นอาจารย์สอนภาษาจีนคิดว่าคำศัพท์ต่าง ๆ มีบริบทและวิธีการใช้ที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะภาษาจีนมีตัวอักษรมากมาย คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับความรักแบบหนุ่มสาวก็มีมากมายเช่นกัน ซึ่งคำบางคำก็ทำให้ผู้ใช้นำมาใช้แบบผิด ๆ ได้โดยจำแนกคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องดังนี้ เรื่องการเรียกและแนะนำตัวบุคคล การคบหาสมาคม ความแตกร้างและการแต่งงาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

คำเรียกคู่รักและคู่สมรส

การเรียกหรือแนะนำตัวและฝ่ายตรงข้ามเป็นสิ่งที่สำคัญในภาษาจีน เพราะหากมีการแนะนำผิดถือการไม่ให้เกียรติและเป็นการผิดมรรยาททางสังคมได้ดังนั้นการใช้คำศัพท์ในการแนะนำจึงเป็นสิ่งที่ควรศึกษาและทำความเข้าใจให้มาก ในภาษาจีนจะมีคำศัพท์ที่ใช้เรียกตัวบุคคลหลากหลาย ดังนี้

1. 对象 อ่านว่า duì xiàng หมายถึง คู่รัก หรือ คนรัก เช่น

我已经有对象了。

คำอ่าน : wǒ yǐjīng yǒu duì xiàng le。

คำแปล : ฉันมีคนรักแล้ว

*อาจารย์ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

介绍对象。

คำอ่าน : jièshào duìxiàng.

คำแปล : แนะนำคนรัก

2. 男朋友 อ่านว่า nán péng you คำนี้หากแปลความหมายตามตัวอักษรจีนแล้วจะได้ว่า 男(nán) คำแรกหมายถึง “ผู้ชาย” ส่วน 朋友(péng you) คำหลังหมายถึง “เพื่อน” ดังนั้นสองคำรวมกัน 男朋友(nán péng you) จึงหมายถึงเพื่อนผู้ชาย แต่ปัจจุบันใช้ในความหมายที่ว่า แฟน (ผู้ชาย) เช่น

你有男朋友了吗?

คำอ่าน : nǐ yǒu nán péng you le ma?

คำแปล : คุณมีแฟนแล้วยัง

3. 女朋友 อ่านว่า nǚ péng you คำนี้หากแปลความหมายตามตัวอักษรจีนแล้วจะได้ว่า 女 คำแรกหมายถึง “ผู้หญิง” ส่วน 朋友 คำหลังหมายถึง “เพื่อน” ดังนั้นสองคำรวมกันจึงหมายถึงเพื่อนผู้หญิง แต่ปัจจุบันใช้ในความหมายที่ว่า แฟน (ผู้หญิง) เช่น

你有女朋友了吗?

คำอ่าน : nǐ yǒu nǚ péng you le ma?

คำแปล : คุณมีแฟนแล้วยัง

4. 爱人 อ่านว่า ài ren คำนี้หากแปลความหมายตามตัวอักษรจีนแล้วจะได้ว่า 爱 คำแรกแปลว่า “รัก” ส่วน 人 คำหลังแปลว่า “คน” เมื่อนำสองคำมารวมกันก็แปลว่า คนรัก ปกติจะใช้ในความหมายที่ว่าสามีหรือภรรยาหรือคู่ครองก็ได้ เช่น

他的爱人是老师。

คำอ่าน : tā de ài ren shì lǎo shī.

คำแปล : ภรรยาของเขาเป็นอาจารย์

这是我爱人。

คำอ่าน : zhè shì wǒ ài ren.

คำแปล : นี่คือภรรยาของฉัน

5. 同居 อ่านว่า tóng jū คำนี้เป็นคำกริยา หมายถึงสามีมักรรยಾಯู่ด้วยกันหรือมีชีวิตร่วมกันหรือบางครั้งหมายถึงหญิงสาวชายหนุ่มอยู่ด้วยกันโดยไม่ได้แต่งงานกัน เช่น

他们同居一年之后才结婚。

คำอ่าน : tā men tóng jū yī nián zhī hòu cái jié hūn

คำแปล : พวกเขาใช้ชีวิตร่วมกันก่อนหนึ่งปีแล้วจึงจะแต่งงาน

他们在同居。

คำอ่าน : tā men zài tóng jū.

คำแปล : พวกเขากำลังใช้ชีวิตอยู่ด้วยกัน

6. 未婚夫 อ่านว่า wèi hūn fū แปลว่า ว่าที่สามี เช่น

她昨天带她的未婚夫回家了。

คำอ่าน : tā zuó tiān dài tā de wèi hūn fū huí jiā le.

คำแปล : เมื่อวานหล่อนพาว่าที่สามีไปที่บ้านแล้วละ

7. 未婚妻 อ่านว่า wèi hūn qī แปลว่า ว่าที่ภรรยา เช่น
他的未婚妻叫什么名字?
คำอ่าน : tāde wèihūnqī jiào shénme míngzì?
คำแปล : ว่าที่ภรรยาของเขาชื่ออะไร
8. 配偶 อ่านว่า pèi ǒu หมายถึงคู่สามีภรรยา (ส่วนมากจะใช้ในหนังสือหรือเอกสาร) เช่น
选择配偶
คำอ่าน : xuǎn zé péi ǒu
คำแปล : การเลือกคู่ครอง
配偶 津贴
คำอ่าน : péi ǒu jīn tiē
คำแปล : ผลประโยชน์ของผู้สมรส
9. 丈夫 อ่านว่า zhàng fu หมายถึงสามี (ภาษาทางการ) เช่น
你丈夫在哪里上班?
คำอ่าน : nǐ zhàngfu zài nǎlǐ shàngbān?
คำแปล : สามีคุณทำงานที่ไหน
10. 妻子 อ่านว่า qī zi หมายถึงภรรยา (ภาษาทางการ) เช่น
明天我妻子不在家。
คำอ่าน : míngtiān wǒ qīzi bú zài jiā.
คำแปล : พรุ่งนี้ภรรยาผมไม่อยู่บ้าน
11. 老公 อ่านว่า lǎo gōng หมายถึงสามี (ภาษาพูด) เช่น
昨晚为什么你老公不来打麻将。
คำอ่าน : zuówǎn wèishénme nǐ lǎogōng bù lái dǎ májiàng.
คำแปล : เมื่อคืนวานทำไมสามีคุณไม่มาเล่นไพ่บนกระจอก
12. 老婆 อ่านว่า lǎo pó หมายถึงภรรยา (ภาษาพูด) เช่น
他老婆每天去买菜。
คำอ่าน : tā lǎopó měitiān qù mǎi cài.
คำแปล : ภรรยาเขาไปซื้อผักทุกวัน
13. 先生 อ่านว่า xiān sheng แปลว่าสามี (ใช้ในภาษาทางการในการแนะนำในงานเลี้ยงหรือพิธี
ทางการ) เช่น
这是我先生。
คำอ่าน : zhè shì wǒ xiānsheng
คำแปล : นี่คือสามีของฉัน

จากคำศัพท์จะพบว่ามี การแบ่งการใช้คำศัพท์ตามบริบทสภาพแวดล้อมมีการแบ่งตามภาษาพูดและภาษาเขียน หรือแม้แต่แบ่งตามพื้นที่ที่ใช้ เช่นคำว่า 老公 ในข้อ 11 และ 老婆 ในข้อ 12 จะใช้มากในพื้นที่แถบใต้หวัน

การคบหาสมาคม

ก่อนที่หนุ่มสาวจะตัดสินใจว่าฝ่ายตรงข้ามสามารถเข้ากับตนเองได้หรือไม่นั้น ก็ต้องผ่านช่วงเวลาที่ศึกษานิสัย ทำความรู้จักกัน ลองคบกัน ทำกิจกรรมร่วมกันก่อน จึงจะทราบได้ว่าฝ่ายตรงข้ามมีลักษณะนิสัยใจคออย่างไร ในภาษาจีนก็มีคำศัพท์เกี่ยวกับการคบหาสมาคมกันดังนี้

1. 谈恋爱 อ่านว่า tán liàn ài หมายถึง ตามจีบหรือ คบหาหัวใจ เช่น
他们俩在谈恋爱吗?
คำอ่าน : tāmen liǎ zài tán liàn ài ma?
คำแปล : พวกเขากำลังคบหาหัวใจกันอยู่ไหม
2. 交往 อ่านว่า jiāo wǎng หมายถึง คบหาหัวใจ เช่น
我跟我男朋友交往一年多了。
คำอ่าน : wǒ gēn wǒ péngyou jiāo wǎng yì nián duō le.
คำแปล : ฉันคบหาหัวใจกับแฟนมาปีกว่าแล้ว
3. 找对象 อ่านว่า zhǎo duì xiàng หมายถึง หาแฟน เช่น
他正在找对象。
คำอ่าน : tā zhèng zài zhǎo duì xiàng.
คำแปล : ตอนนี้เขากำลังหาแฟนอยู่
4. 相亲 อ่านว่า xiāng qīn เป็นคำกริยา หมายถึง มองหาคู่ เช่น
她爸爸给女儿选日相亲。
คำอ่าน : tā bàba gěi nǚér xuǎn rì xiāng qīn .
คำแปล : พ่อของหล่อนเลือกวันที่จะหาคู่ให้ลูกสาว
5. 相爱 อ่านว่า xiāng ài เป็นคำกริยา หมายถึง มีความรักให้แก่กันและกัน เช่น
我们相识一年后相爱了。
คำอ่าน : wǒmen xiāng shí yì nián hòu xiāng ài le.
คำแปล : หลังจากที่พวกเรารู้จักกันหนึ่งปีก็มีความรักให้แก่กันและกัน
6. 思念 อ่านว่า sī niàn แปลว่า คิดถึง เช่น
思念女朋友。
คำอ่าน : sī niàn nǚ péngyou.
คำแปล : คิดถึงแฟน

ความแตกร้าง

ระหว่างที่กำลังคบหาหัวใจกัน และพบว่ามีปัจจัยต่างๆ ที่ทำให้ไม่สามารถที่จะคบกันต่อไปได้อีกไม่ว่าจะเป็น นิสัยเข้ากันไม่ได้ ไม่มีเวลาให้กัน ทางบ้านไม่เห็นด้วย อีกฝ่ายนอกใจก่อนหรือเหตุผลอื่นๆ เหล่านี้ล้วนเป็นเหตุผลที่ทำให้เกิดความแตกร้างระหว่างหนุ่มสาวได้ ในภาษาจีนมีคำศัพท์ดังนี้

1. 分手 อ่านว่า fēn shǒu แปลว่าแยกกัน จากกัน เช่น
他跟女朋友分手了。
คำอ่าน : tā gēn nǚ péngyou fēnshǒu le.
คำแปล : เขาเลิกกับแฟนแล้ว
2. 舍不得 อ่านว่า shě bù dé แปลว่า เป็นห่วง หรือทิ้งไม่ลง ซึ่งความหมายเดียวกับคำว่า 放不下
อ่านว่า fàng bù xià เช่น
我舍不得离开她。
คำอ่าน : wǒ shěbùdé líkāi tā.
คำแปล : ผมทิ้งหล่อนไปไม่ลง
3. 舍得 อ่านว่า shě dé แปลว่า ตัดใจได้, ทิ้งลง, ไม่เสียดาย เช่น
你舍得把她送给别人吗?
คำอ่าน : nǐ shědé bǎ tā sòng gěi biérén ma?
คำแปล : คุณตัดใจมอบหล่อนให้คนอื่นได้หรือ
4. 插足 chā zú แปลว่า เข้าสอดแทรก เช่น
由于第三者插足, 让他们俩分手了。
คำอ่าน : yóuyú dì sānzhě chāzú, ràng tāmen liǎ fēnshǒu le.
คำแปล : เป็นเพราะว่ามีบุคคลที่สามเข้ามาสอดแทรก ทำให้เค้าทั้งสองเลิกสกัน
5. 外遇 อ่านว่า wài yù หมายถึงคนที่ความสัมพันธ์ผู้สาวนอกบ้านกับภรรยาหรือสามีคนอื่นอันมิชอบ
หรือในทางกลับกันก็อาจแปลว่าสามีหรือภรรยาที่ไปมีความสัมพันธ์ไปชอบกับชายหญิงข้างนอก อาจจะมีคนใหม่ในกรณีที่กำลังเป็นคนที่กำลังเป็นคนที่รักคบหาดูใจกันอยู่ก็ได้ เช่น
她怀疑丈夫有外遇。
คำอ่าน : tā huáiyí zhàngfū yǒu wàiyù.
คำแปล : หล่อนสงสัยว่าสามีจะนอกใจมีคนอื่น
6. 第三者 อ่านว่า dì sān zhě หมายถึงบุคคลที่สาม อาจหมายถึงฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไปมีคนใหม่ในกรณี
ที่กำลังเป็นคนที่รักคบหาดูใจกันอยู่ก็ได้ เช่น
你们的第三者是谁?
คำอ่าน : nǐ men de dì sānzhě shì shéi.
คำแปล : บุคคลที่สามของคุณที่เข้ามาสอดแทรกคือใคร
นอกจากคำศัพท์ข้างบนแล้วยังมีอีกคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการแตกร้างอีก นั่นคือหากหนุ่มสาวมีความสัมพันธ์
กันอย่างลึกซึ้งจนถึงขั้นตั้งท้องขึ้นมาและฝ่ายชายไม่รับผิดชอบหรืออาจจะไม่ถึงวัยที่สามารถมีครอบครัวได้ก็ต้องหาวิธี
การแก้ไข นั่นก็คือศัพท์คำนี้
7. 堕胎 อ่านว่า duò tái หมายถึงการรื้อลูกหรือทำแท้ง ความหมายเดียวกับคำว่า 打胎 อ่านว่า dǎ tái
เช่น
她拒绝打胎。
คำอ่าน : tā jùjué dǎtái.
คำแปล : หล่อนปฏิเสธการทำแท้ง

8. 流产 อ่านว่า liú chǎn หมายถึงการแท้งลูก ความหมายจะแตกต่างกับคำว่า 堕胎 และ 打胎 เพราะ 流产 เป็นการแท้งลูกโดยไม่ได้ตั้งใจ เช่น

她昨天不小心就流产了。

คำอ่าน : tā zuótiān bù xiǎoxīn jiù liúchǎn le.

คำแปล : เมื่อวานหล่อนไม่ระวังก็แท้งลูกเสียแล้ว

บุคคลใดที่ประสบกับความผิดหวังความแตกร้างในความรัก อาจรู้สึกเกลียดชังตัวเองบางรายอาจถึงการอยากฆ่าตัวตายก็มี เรากำลังผิดหวังหลงอยู่ในอารมณ์ จึงคิดว่าไม่มีใครรัก พ่อแม่ก็ไม่รักเรา คนนี้คนนั้นก็ไม่มีใครรัก เรากำลังผิดหวังจากความรู้สึกที่ว่าไม่มีใครรักเราเลย พิจารณาดูให้ดีว่าเรารักตัวเองไหม ก็คงจะไม่ ถ้าแม่แต่เรายังคิดที่จะทำลายตัวเองทั้งทางกาย วาจา ใจ แสดงว่าเราก็ไม่รักตัวเองเลย แล้วจะให้คนอื่นมารักได้อย่างไร พุทธภาษิตได้กล่าวไว้ว่า “ความรักเสมอด้วยความรักตนไม่มี” หมายถึงความรักตน เป็นความรักอันสูงสุด ดังนั้นวัยรุ่นและบุคคลที่ได้รับทุกข์เพราะความรัก ควรได้ตระหนักถึงวิธีแก้ไขเมื่อรู้สึกผิดหวังในเรื่องของความรักให้มาก ทุกสิ่งทุกอย่างมีทางแก้ ไม่มีชีวิตใครที่จะราบเรียบได้ตลอดเวลา

การแต่งงาน

เมื่อดูใจกันมาถึงระยะเวลาหนึ่ง ความรักสูงงอมพร้อมที่จะใช้ชีวิตคู่อยู่ด้วยกันตลอดไปก็มาถึงขั้นแต่งงาน ในภาษาจีนก็มีคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. 结婚 อ่านว่า jié hūn แปลว่าแต่งงาน เช่น

你们什么时候结婚?

คำอ่าน : tāmen shénme shíhou jiéhūn?

คำแปล : พวกคุณจะแต่งงานกันเมื่อไหร่

2. 离婚 อ่านว่า lí hūn แปลว่าหย่าร้าง เช่น

他离婚了。

คำอ่าน : tā lí hūn le.

คำแปล : เขาหย่าร้างแล้ว

3. 复婚 อ่านว่า fù hūn หมายถึงการแต่งงานใหม่อีกครั้งกับสามีหรือภรรยาคนเดิม เช่น

我听说他们俩复婚了。

คำอ่าน : wǒ tīngshuō tāmen liǎ fùhūn le.

คำแปล : ฉันได้ยินมาว่าพวกเขาสองคนกลับมาแต่งงานกันใหม่

4. 再婚 อ่านว่า zài hūn หมายถึงการแต่งงานใหม่อีกครั้งกับคนใหม่ โดยที่ไม่ใช่สามีหรือภรรยาคนเดิม

เช่น

他刚刚离婚就再婚，真的很快。

คำอ่าน : tā gānggang lí hūn jiù zàihūn ,zhēn de hěn kuài.

คำแปล : เขาเพิ่งจะหย่าไปก็แต่งงานใหม่อีกครั้ง ช่างเร็วอะไรปานนั้น

5. 重婚 อ่านว่า chóng hūn หมายถึงการแต่งงานซ้ำซ้อน โดยที่ยังไม่ได้หย่าจากคนเก่า ในประเทศจีน ถือว่าเป็นการผิดกฎหมาย เช่น

他为什么重婚，不知道是违法吗？

คำอ่าน : tā wèishénme chónghūn , bù zhīdào shì wéi
fǎ ma?

คำแปล : เขาแต่งงานซ้ำซ้อนทำไม ไม่รู้หรือว่าผิดกฎหมาย

เรื่องความรักเป็นความงดงาม ถ้าหากใช้เป็น แต่ถ้าเป็นความรักอย่างใช้อารมณ์ใหญ่จะทุกข์ถ้าความรักนั้น อยู่ในสภาพกลับไม่ได้ไปไม่ถึง แล้วคุณจะอยู่ตรงไหน อานุภาพแห่งความรักทำให้คนมีความสุขและทุกข์ พระพุทธเจ้า ตรัสแก่ภิกษุสาวกถึงเรื่องความรักไว้ว่า “ความรักเป็นความร้าย ความรักเป็นสิ่งทารุณ และเป็นเครื่องทำลายความสุข ของปวงชน ทุกคนต้องการความสมหวังในชีวิตรัก แต่ความรักไม่เคยให้ความสมหวังแก่ใครถึงครึ่งหนึ่งแห่งความ ต้องการ ยิ่งความรักที่ฉาบทาด้วยความเสน่หาด้วยแล้วก็เป็นพิษแก่จิตใจ ทำให้ทรมานทรมานไม่รู้จักจบสิ้น ความสุขที่เกิดจากความรักนั้น เหมือนความสบายของคนป่วยที่ได้กินของแสลง เธอทั้งหลายอย่าได้พอใจใน ความรักเลยเมื่อหัวใจยึดถือไว้ด้วยความรักหัวใจนั้นจะสร้างความหวังขึ้นอย่างเจิดจ้าแต่ทุกครั้งที่เราหวัง ความผิดหวัง ก็จะมาเจอเราอยู่” นี่คือความจริงแห่งชีวิต ดังนั้นหากเราไม่ยึดติดในความรักมากเกินไป เราก็จะไม่ต้องเป็นทุกข์ ความเสียใจก็จะน้อยลง

ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นประเทศที่มีประชากรมากที่สุดในโลก ตัวอักษรจีนที่ใช้ในปัจจุบันก็มี มากเช่นกัน การที่จะสามารถนำคำศัพท์มาใช้ได้ถูกต้องทั้งหมด หรือแม้แต่การที่จะจำคำศัพท์ได้ทั้งหมดนั้น ต้องอาศัย ความเข้าใจ การตีความ การศึกษาวิธีการใช้ ตลอดจนถึงการหมั่นใช้อยู่บ่อยๆ ปัจจุบันเหล่านี้จะสามารถทำให้ผู้เรียนภาษาจีน เข้าใจถึงวิธีการใช้คำศัพท์และสามารถนำมาใช้ได้ถูกต้อง แต่ทั้งนี้การที่จะศึกษาตีความถึงที่มาของตัวอักษร และเข้าใจในภาษาจีนได้อย่างลึกซึ้งนั้น ยังต้องอาศัยใจรักและความเพียรพยายามในการศึกษาด้วย

บรรณานุกรม

เอียร์ซัย เอี่ยมวรเมธ. พจนานุกรมจีน-ไทย (ฉบับใหม่). กรุงเทพฯ : บริษัทรวมสาสน์, 2542.

मितซูโอ เคเวสโก. สาระแห่งชีวิต คือรักและเมตตา. กรุงเทพฯ : บริษัทเฟื่องฟ้า พรินต์ติ้งจำกัด, 2546.

คีนสนีย์ เสถียรสุด. เพื่อนทุกข์ 2. กรุงเทพฯ : บริษัทแปลน พรินต์ติ้งจำกัด , 2544 .

Della Thompson. Oxford English-Chinese Dictionary. Beijing : Oxford University, 2002.

Hui Zi. A New century Chinese-English Dictionary. Beijing: Foreign Language Teaching and Research, 2004.

Shangwu yin shuguancishu yanjiu zhongxin. Xinhua Tongyici Cidian. Beijing: Shangwu yinshuguan chubanshe, 2004.

Xu Zhong Ming. Concise English-Chinese Dictionary. Taiwan : Dongcai Chubanshe, 199.

Yan Yuan Shu. Mass Concise English-chinese, Chinese-English Dictionary. Taiwan : Wanrenchubanshe, 2001.